

EDUKACIJOM KA ZELENOJ BUDUĆNOSTI

ODRŽIVA POLJOPRIVREDA & BORBA PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA U ROŽAJAMA

Funded by
the European Union

Ministarstvo
javne uprave

FARM & FORK
ACADEMY

O PROJEKTU

NVO Građanska inicijativa mladih iz Rožaja realizuje projekat „Edukacijom ka zelenoj budućnosti“, uz podršku Evropske unije. Projekat se sprovodi tokom 2025. godine u ruralnim zajednicama: Seošnica, Donja Lovnica i Lijeva obala Ibra.

Cilj projekta je osnaživanje mladih, žena i malih poljoprivrednika kroz edukaciju, praktične aktivnosti i promociju održivih metoda poljoprivrede, kako bi zajednica bila otpornija na klimatske promjene i spremnija za buduće izazove.

CILJEVI PROJEKTA

- **Povećanje znanja o klimatskim promjenama i njihovom uticaju na poljoprivredu**
- **Promocija održive poljoprivrede i očuvanja biodiverziteta**
- **Jačanje saradnje lokalne zajednice i institucija**
- **Aktivno uključivanje mladih i žena u donošenje odluka i ekološke aktivnosti**
- **Podizanje svijesti o važnosti zelene ekonomije i ekološkog pristupa razvoju**

PLANIRANE AKTIVNOSTI

- **Istraživanje stanja poljoprivrede i klimatskih izazova**
  - anketiranje 200 građana
- **Izrada i promocija edukativne brošure za građane i poljoprivrednike**
- **Tri radionice za građane:**
  - **Održiva poljoprivreda i biodiverzitet**
  - **Klimatske promjene i lokalni odgovori**
  - **Ekološki pristupi u svakodnevnom životu**
- **Okrugli sto sa lokalnim institucijama i relevantnim akterima**
- **Volonterske akcije – čišćenje lokalnih površina i pošumljavanje**

ŠTA SU KLIMATSKE PROMJENE?

Klimatske promjene predstavljaju dugoročne promjene u obrascima vremenskih prilika i prosječnim temperaturama na Zemlji.

One uključuju globalno zagrijavanje, promjene padavina, porast nivoa mora, učestalije suše i oluje.

Klimatske promjene su uglavnom uzrokovane ljudskim djelovanjem, prvenstveno sagorijevanjem fosilnih goriva, krčenjem šuma i intenzivnom industrijskom proizvodnjom, što povećava koncentraciju stakleničkih gasova u atmosferi.

UTICAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA POLJOPRIVREDU

Klimatske promjene već imaju značajan uticaj na lokalnu poljoprivredu:

- **Smanjenje prinosa – promjenljivi vremenski uslovi otežavaju sjetvu i žetvu**
- **Povećan rizik od suše i poplava – oštećenje usjeva i smanjenje**

produktivnosti

- **Promjena sezonskih obrazaca – nepredvidivi periodi sjetve**

i žetve otežavaju planiranje

- **Degradacija zemljišta – gubitak plodnosti tla i smanjenje biodiverziteta**
- **Uticaj na stočarstvo – promjene u kvalitetu pašnjaka i ishrani stoke**

Zajednice koje se oslanjaju na poljoprivredu i prirodne resurse, poput Rožaja, posebno su ranjive i trebaju prilagođene strategije za otpornost i održiv razvoj.

KAKO KLIMATSKE PROMJENE UTIČU NA ZAJEDNICU

- Ekstremni vremenski događaji – češće poplave, suše, oluje i promjene temperature
- Povećan rizik po zdravlje – promjene u kvalitetu vode i zraka, veća izloženost bolestima
- Gubitak prirodnih resursa – šume, voda i zemljište su ugroženi
- Ekonomija i sigurnost hrane – smanjeni poljoprivredni prinosi utiču na prihode i dostupnost hrane

ŠTA JE ZELENA EKONOMIJA?

Zelena ekonomija predstavlja model razvoja koji spaja ekonomsku korist i očuvanje prirodnih resursa. Cilj joj je da podrži rast i zaposlenost, a da pritom smanjuje negativne uticaje na okoliš i klimatske promjene.

Zelena ekonomija uključuje:

- Održivu poljoprivredu i očuvanje biodiverziteta**
- Korišćenje obnovljivih izvora energije – solarna, vjetroenergija, biomasa**
- Reciklažu, smanjenje otpada i cirkularnu ekonomiju**
- Ekološke biznise i inovacije, posebno za mlade i žene**

Primjena zelene ekonomije omogućava zajednicama da se razvijaju na način koji štiti prirodu i unapređuje kvalitet života.

EDUKACIJA I PRAKSA – KLJUČ USPJEHA

Projekat „Edukacijom ka zelenoj budućnosti“ pruža:

- **Znanje i alate za primjenu održivih poljoprivrednih praksi**
- **Praktične akcije poput pošumljavanja i sadnje povrća i voća bez hemikalija**
- **Podsticanje saradnje lokalne zajednice, institucija i građana**
- **Edukaciju mladih i žena o očuvanju prirode i klimatskoj otpornosti**

Primjeri praktičnih aktivnosti:

- **Sadnja drveća i pošumljavanje lokalnih površina**
- **Kompostiranje organskog otpada**
- **Uvođenje ekoloških metoda u voćarstvu i povrtarstvu**
- **Kreiranje mini-zelenih vrtova u školama i domaćinstvima**

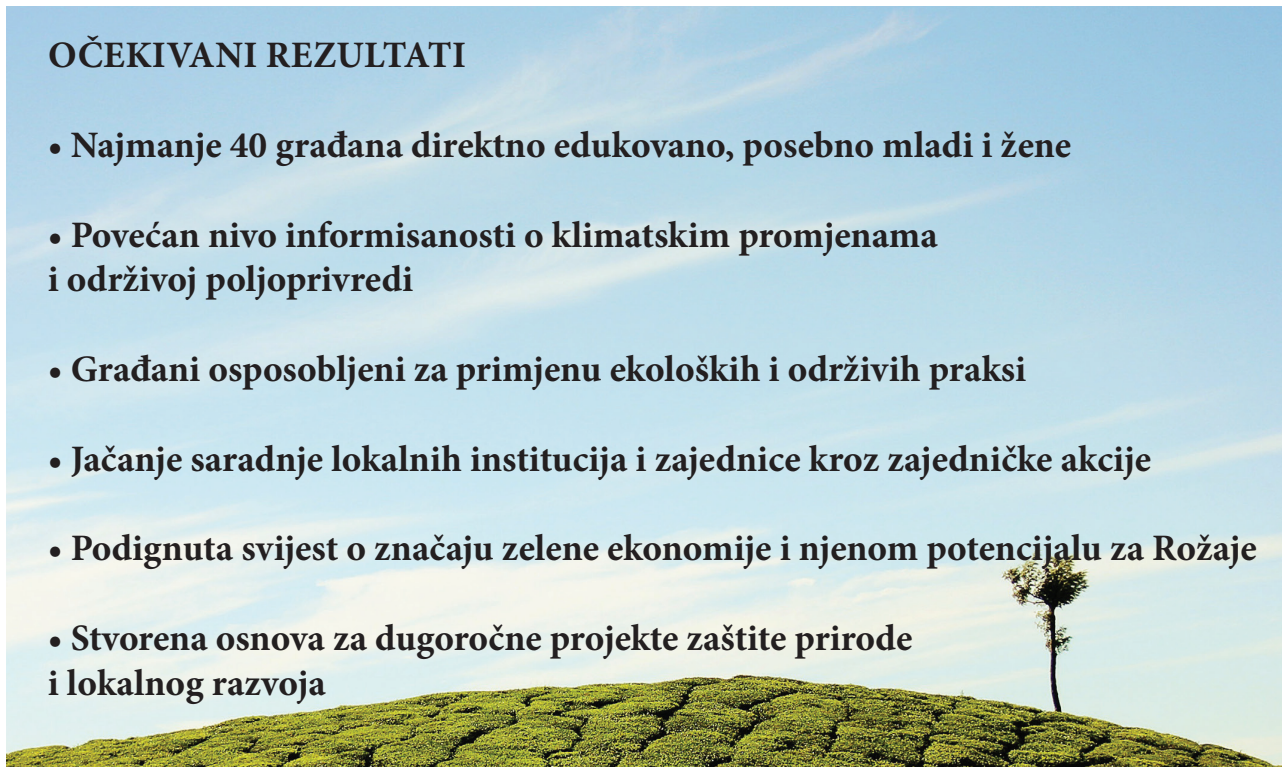
LOKALNE INICIJATIVE – MALE PROMJENE, VELIKI EFEKTI

Projekat podržava zajednicu da primijeni zelene prakse u svakodnevnom životu:

- **Smanjenje korišćenja plastike i hemijskih pesticida**
- **Reciklaža i ponovna upotreba materijala**
- **Održivi transport i energetska efikasnost u domaćinstvima**
- **Edukacija djece i mladih o ekologiji i klimatskim promjenama**

OČEKIVANI REZULTATI

- Najmanje 40 građana direktno edukovano, posebno mladi i žene
- Povećan nivo informisanosti o klimatskim promjenama i održivoj poljoprivredi
- Građani osposobljeni za primjenu ekoloških i održivih praksi
- Jačanje saradnje lokalnih institucija i zajednice kroz zajedničke akcije
- Podignuta svijest o značaju zelene ekonomije i njenom potencijalu za Rožaje
- Stvorena osnova za dugoročne projekte zaštite prirode i lokalnog razvoja

ZAŠTO JE VAŽNO DJELOVATI SADA?

Klimatske promjene ne čekaju – njihovi efekti već se osjećaju.

Svaka akcija, edukacija i inicijativa doprinosi otpornijoj i održivijoj zajednici.

Zajedno možemo:

- **Sačuvati prirodne resurse**
- **Unaprijediti poljoprivredu i lokalnu ekonomiju**
- **Razviti zelene inovacije i ekološke prakse**
- **Osigurati bolju budućnost za mlade generacije**

Uključite se!

**Pozivamo sve građane, poljoprivrednike,
mlade i žene da se aktivno uključe u aktivnosti projekta.**

Zajedno gradimo otpornu i održivu zajednicu!

Kontakt: mladirozaja@gmail.com / Više informacija: www.mladirozaja.me

Projekat „Edukacijom ka zelenoj budućnosti“ realizuje NVO Građanska inicijativa mladih, a podržan je kroz Fond “Akademije od Farme do viljuške”, u okviru regionalnog projekta “Akademija od farme do viljuške za Zeleni Zapadni Balkan – Naša zajednička evropska budućnost”, koji sprovodi Mreža za ruralni razvoj Crne Gore u partnerstvu sa šest nacionalnih mreža za ruralni razvoj sa Zapadnog Balkana, uključujući i mrežu iz Hrvatske.

Projekat finansira Evropska unija, a kofinansira Ministarstvo javne uprave Crne Gore.

Ova brošura je finansirana sredstvima Evropske unije. Brošura odražava samo stanovišta autora i ne nužno stanovišta donatora. Ni pod kojim uslovima se donatori ne mogu smatrati odgovornima za sadržinu brošure.